

Poština plačana v gotovini.

—
N A S

D O M

ŠT. 7

1934

»Naš Dom« izhaja vsakega 10. v mesecu. Rokopise in vse, kar spada v uredniški del lista, je čimpreje po izitju prejšnje številke poslati na urednikov naslov: Dr. Fran Vatovec, Maribor, Koroška cesta 1.

»Naš Dom« se naroča pri upravi »Našega Doma«, Maribor, Koroška cesta 5 in stane samo 12 dinarjev letno.

Kjer želite objavo slik, fantovskih skupin, pošljite Din 40.— kot odškodnino za napravo klišeja na naslov uprave.

Zaupniki in agitatorji »Našega Doma«! Delo in propaganda za naše glasilo naj se neprekinjeno in nezmanjšano nadaljuje. Vedite, da vsaka stotina novih naročnikov lahko pripomore do večjega obsega »Našega Doma«.

PO DUHU BRATJE VSEPOVSOD

V Belgiji so se po vojni takozvani »žosisti«, t. j. člani pokreta Katoliške delavske mladine (Jeunesse ouvrière Catholique) sijajno razmahnili. Žosisti so umeli prodreti v najtrdovratnejše sovražne postojanke ter jih osvojiti za krščanske ideale. Značilno je, da je bila uspeh v Belgiji mogoč samo radi tega, ker je naslonila svojo propagando zgolj na svoj čisti kulturni in socialni program med delavskimi masami. Na

zadnjem kongresu žosistov se je zbralo 80.000 belgijskih delavskih mladeničev. Toda sila te organizacije je prvenstveno v gorečnosti njenega članstva. Po belgijskih rudnikih in tvornicah so razvili mladi katoliški agitatorji neubranljivo ofenzivo proti marksizmu in materializmu. Isto obliko mladinske organizacije so po belgijskih žosistih povzeli tudi francoski katoličani.

Dobre knjige.

Cirilove knjižnice XCIII. zvezek, in sicer Karla Maya tretji zvezek »Sužnjev« je izšel za mesec julij in obsega povest od str. 313 do 464. Posebnost Karl Mayevih spisov je, da zaposluje mladino z drzno fantazijo in da jo pri tem odvrta od vsega mogočega opolzlega čtiva. V tem se odlikuje tudi ravno kar izišli zvezek, ki se naroča preko Tiskarne Sv. Cirila v Mariboru.

Ljudske knjižnice 55. zvezek je izšel. Vsebuje iz flamščine prevedeno povest Hlapec Jan, ki jo je spisal Streuvels. Lepo čtivo, ki ga vsakomur priporočamo. Stane vez, 50 Din, broš. 40 Din. Tiskala je Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Naš vrt, prelepa revija za kulturo vrta in vrtnarstvo s številnimi slikami je izšla v dvojni številki.

Ob sončnem vzhodu. Viri veselja. Stavil in spisal dr. A. M. Čisti dohodek te lične knjižice o bogoslužnem planinstvu gre za zgraditev križa na Donački gori. Izdal jo je in založil odbor za po-

stavitev križa na Donački gori. Tisk Misijonske tiskarne v Domžalah.

Ljudski oder. Izšla sta peti in šesti zvezek tega lista za poglobitev našega igranja. Vsebina: Igra pod milim nebom; Pod milo nebo; Beleške o gledališču na prostem; Kako naj igramo pod milim nebom; Nekaj misli s pota; Razgledi; Kaj se igra; Nove igre; Strokovna knjižnica; Iz založbe in gibanja.

Leposlovna knjižnica 16. V omenjenem zvezku nahajamo F. Timmermansov roman o življenju in umetniškem delu Pietra Bruegla. Pisatelj je znan po svojem »župniku iz cvetočega vinograda«. Življenje znamenitega flamskega slikarja iz XVI. stoletja je tukaj napisano v obliki povesti z izredno živahnostjo, nepetostjo in živlensko resničnostjo. Tisk je oskrbela Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Knjiga stane vezana 75 Din, broširana 60 Din.

Vse te knjige se lahko naročajo preko Cirilove tiskarne v Mariboru.

Podlaga družabnega preporoda.

Danes vlada po širnem svetu huda gospodarska stiska. Brezštevilnim slojem manjka kruha, število brezposelnih je naraslo v ogromno število 30 milijonov. Razne konference in najrazličnejši poskusi naj bi pomagali k ozdravitvi družbe. Odkod vsi neuspehi? Ker se vsi ti načrti sestavljajo daleč stran od Boga. Vedeti pa je treba, da ni družabnega preporoda poedincev, stanov in narodov brez duhovnega, verskega preporoda.

I. Poedinci.

Danes trpijo poedinci. Ubogi delavci po mestnih fabrikah ne dobijo niti toliko plače, da bi se skromno oblekli in prehranili. Njihovi upadli obrazi in raztrgane obleke pričajo o tem. Izrabljajo jih kapitalisti, ki jim ni mar človeška osebnost. Človek jim je kakor stroj. Rabijo ga do konca. Ko je izrabljen, ga pa vržejo na cesto. Tako sodijo o človeku. — Vse njegove zdrave sile izrabijo, ko pa zbolí, ga poženejo na cesto. — Zakaj? Ne verujejo, da ima človek neumrjočo dušo, da je otrok božji. Ko bi to verovali, bi ne mogli tako postopati. Zavedali bi se potem, da Bog terja, da smo pravični do bližnjega. Plačali bi mu potem pravično mezdo, da bi lahko sam živel in tudi preredit svojo družino. Toliko bi mu dali, da bi dostojno sebe oblekel in prav tako oskrbel sebi in svojcem primerno stanovanje. Ko bi vedeli, da ima človek dušo, bi mu dali tudi dovolj prostega časa, da bi lahko Bogu služil. Tako pa radi svoje brezbožnosti kratijo najsvetejše pravice delavčeve. Vidimo torej, kako je vera podlaga poedinčeve gospodarske sreče. Brez verske opore se vse pravice ubogega delavca majejo in končno poteptajo.

II. Stanovska skupnost.

Vera ni samo podlaga sreče posameznikove, ampak tudi stanov. Danes divjajo med vsemi stanovi divji razredni boji. Delavci se borijo z delodajalci po fabrikah, kmeti z meščani in rokodelci, ti pa zopet proti kmetom. Drug drugega skušajo izkoristiti. Mestni trgovec misli, da profitira, če ubogemu kmetu zaračuna obleko tako drago, da nima niti za sol. Delodajalec zopet izrablja delavca in mu pritrjuje plačo. Obrtnik odira svoje odjemalce in se često premalo ozira na solidnost in poštenost v delu.

Tako se borijo vsi stanovi med seboj in skušajo drug drugega izrabiti. — Zakaj? Ker nimajo dovolj močne vere. Ko bi se zavedali, da so vsi stanovi potrebni in Bogu odgovorni za svoje udejstvovanje, bi drugače ravnali. Uvideli bi, da more človeška družba le takrat prospevati, ako so stanovi složni, saj so stanovi kakor udje človeškega telesa. Vsak ima svoje potrebno opravilo. Kmet skrbi za živež, rokodelci za obleko in orodje, prav tako trgovci za izmenjavo blaga. Kakor udje v človeškem telesu morajo vzajemno drug drugega podpirati in v bratski skupnosti delati za skupne cilje. Zavedati se morajo, da Bog hoče, da vsak v svojem stanu dela in izvršuje svoje naloge. Danes pa ni te zavesti v stanovih, odtod strašni boji in medsebojne krivice.

III. Narodna skupnost.

Kakor med poedinci in stanovi, tako vladajo divji boji med narodi in državami. Narod skuša izkoristiti narod in ga krivično izrabiti. Vsak dan raste sovraštvo med narodi. Odkod to nasprotstvo med narodi? Tudi iz nevere. Ko bi se narodi zavedali, da imajo skupnega Očeta v nebesih, bi se ne sovražili med seboj. Zavedali bi se, da je Bog vsak narod ustvaril, mu dal njegovo zemljo za bivališče, svoj jezik, da z njim Boga časti in izraža svoje misli in čuvstva. Ta zavest bi potem vsakemu zaukazala, da spoštuje ne samo svoj narod, ampak tudi druge narode. Veliki narodi (n. pr. nemški in italijanski) bi upoštevali, da morajo tudi mali narodi živeti in da imajo pravico do svoje zemlje in svojega jezika. Prav tako bi tudi vedeli, da ne sme med narodi odločati kruta sila najmočnejše pesti, ampak božja pravica. Torej brez vere ni mogoče urediti svetovnega občestva narodov.

Ker torej vera pomaga ne samo zveličati duše, ampak tudi pravilno rešiti družabno vprašanje, moramo postaviti vero v Boga na prvo mesto tudi v družabnem preporodu. Vera bo potem pomagala poedincem, da si bodo priborili pravične plače, ustvarila med stanovni složnost in pravičnost, končno pa bo tudi narode in države med seboj zblížala. Ne bo jih družila z zunanjo organizacijo, na pr. Društvo narodov v Ženevi, ampak tudi na znotraj bo združila njih duše v veri v skupnega Očeta. Ta skupnost bo potem trajno držala. Dokler ne verujem v bogupodobnost duše bližnjega, gledam na njega edino samo s stališča koristnosti. Takoj, ko se pa zavem, da ima tudi bližnji dušo, ga bom spoštoval in mu bom pravičen. Zato je verski prerod temelj vseh drugih preosnov, brez temeljite verske obnove duš tudi ne bo boljšega družabnega reda. — X., Maribor.

Kje je veselja vir?

Preljubo veselje, oj kje si doma . . .

A. M. Slomšek.

Veselega človeka ima rad Bog in ljudje. Povsod je dobrodošel, povsod s svojim vedrim nastopom blagodejno vpliva. Človek je ustvarjen za veselje. Išče ga, gre za njim, dokler ga ne najde. Le žal,

prevečkrat se zgodi, da človek prerad sledi klicu sveta, ki smatra za višek sreče in veselja naslado in uživanje. Kaj čuda, če sledi takemu veselju bridko razočaranje in kes, često tudi obup.

Res je, popolnega veselja na svetu ni. Vse nas preveč spominja, da smo le popotniki, ki potujemo v brezkončnost. Svet, ki navidezno nudi toliko veselja, ni naša prava domovina. Naš stalni dom je pri Bogu — le tam je tudi dom pravega veselja, katerega ne bo v stanu nikdo skaliti in vzeti. Teга bi se naj kristjani večkrat zavedali.

Delovne skupine F. K. A., v katerih se zbirajo fantje — cvet naših vasi, so združitev veselih katoliških fantov. V tej fantovski skupnosti bi naj prišlo do izraza pravo pošteno veselje. Katoliški fantje smo! Za pravico in resnico, ki ima izvor v Bogu — se borimo. Za čast božjo, za neomajno veljavo katoliških načel delamo. Po stopinjah naših velikih vzornikov — svetnikov — hodimo. Čim višje k našemu vzoru — čim višje k Bogu — bi se radi povzpeli! Pa radi tega menijo nekateri, da našim fantom, kongreganistom, katoliškim akcijonašem ne pristojajo veselje. Menijo, da pošten in pobožen človek mora hoditi s povešeno glavo, da se mora vedno resno držati in bežati pred veseljem. Velika zmota je to! Ravno katoliški fant je lahko najbolj vesel. S ponosno dvignjeno glavo, z vedrim očesom lahko gleda v svet. Čemu povešati glavo? Mar radi tega, ker si katoliški fant, ker si v prijateljstvu z Bogom, ker hodiš po poti, ki vodi k cilju — k Bogu? Ravno zaradi tega, ker si katoliški fant, ker si član katoliških društev, ker si v prijateljstvu z Bogom, bodi vesel. Zato zavriskaj, zapoj!

Vir veselja je čisto srce in mirna vest. Hočemo veselih fantov, odkritih značajev! Toda imeli jih bomo le, če bodo naši fantje tudi skrbeli, da ohranijo največje bogastvo, katerega lahko človek na zemlji poseduje: mirno vest in čisto srce. Vem, težko je to dvojje ohraniti. Toda česar ne zmoreš sam iz sebe, to boš zmožgal s pomočjo Njega, ki je rekel: »Pridite k meni vsi, ki ste trudni in obteženi...« Dvojje sredstev imaš na razpolago, katoliški fant. Nadnaravna sredstva ti je poskrbel tvoj božji Prijatelj. Sv. spoved, kjer si očistiš vest in se znebiš razne navlake, ki kazi tvojo dušo, in pa sv. Evharistijo, kjer dobiš moč in milost, da lahko pogumno greš skozi življenje. Tu je vir iskrenega veselja! Tukaj zajemajmo, katoliški fantje, ako hočemo, da bo naša mladost polna veselja, ožarjena z milostjo. Veselje bomo nosili v svojih srcih, veselje se bo razodevalo v naših pesmih. Vedrost in življenja polni optimizem bomo ponesli tudi v našo okolico. Lahko nam bo delo, manj težki se nam bodo zdeli napor, tudi žrtve bomo doprinašali z veseljem! Več pristnega katoliškega veselja! —ič.

Fant in duhovnik.

Neizrekljiva sreča je za župnijo, a še večja sreča je za družino, v kateri je član ali faran novomašnik. Redki so ti slučaj. Najslovesnejše in ganljivo se obhaja nova maša pri nas Slovencih. To je sad globoke vere in velike ljubezni ter spoštovanja do duhovnika.

In mi fantje hočemo globoko vero naših pradedov in njih ljubezen ter spoštovanje do duhovnika ohraniti. Ravno zato se posebno ta mesec vsi fantje, ko smo kakor prerojeni prišli najprvo od Kraljice majnika in sedaj od sv. Alojzija, ne samo oni fantje, v katerih župniji se bo mogoče letos obhajala, oziroma darovala nova maša, darujmo v molitvi in mogoče tudi v svojem trpljenju za nove duhovnike. Ti potrebujejo največ telesne, a še več duševne podpore. To podporo jim bomo pa nudili mi fantje, če bomo za njih goreče molili in mogoče tudi sveto obhajilo darovali za novomašnike.

Poznam fantovo željo: kako si želi, da bi prišel v župnijo kaplan, ki bi naj bil goreč in navdušen za fantovsko gibanje. Kako smo ponosni, če imamo vnetega kaplana v svoji sredini, ki pozna naše težnje in se čuti med nami tudi sam srečnega.

Zato pa le stopimo s čistim srcem pred oltar najvišjega duhovnika Jezusa Kristusa, ki je prvi opravil daritev sv. maše, pri kateri se je sam žrtvoval za nas in daroval svojemu Očetu. Njega bomo prosili z vso svojo fantovsko, a vendar očiščeno dušo, naj podeli letošnjim novomašnikom dar gorečnosti, vztrajnosti in neomajne ljubezni do vernikov, posebno pa do nas fantov, ki pač tako radi krenemo na stranpota. Prosimo tudi, naj bi se ti novomašniki kot naši bodoči kaplani do jedra vživeli v naše mladinsko gibanje.

Ako bomo res goreče in s čistim srcem prosili ljubega Boga ter vsako našo nepriliko vdano darovali v molitvi za novomašnika, smo lahko prepričani, da smo najlepše preživeli mesec julij v čast božjo.

Naš vzklik bodi: Gospod Jezus, daj nam dobrih duhovnikov. Vsak si želi v svoji družini imeti člana duhovnika. Tudi jaz željno pričakujem časa, ko bom lahko gledal brata pred oltarjem Gospodovim.

Vostner Polde.

Za resnico in pravico.

VII.

Nad Markovim domom je zasijalo toplo sonce iskrenega in vzornega zakonskega življenja. Porajajoča se mladost je to življenje še povzdigovala: Minka, Franček in Pavlek so si sledili v teku let ter staršem bili v ponos in veselje. Ko so otroci bili že dolgo pri počitku, sta se Marko in Pavla iz večera v večer pomenkovala o načrtih bodočnosti in zbujala prijetne spomine iz preteklih dni in borb.

V to zgledno in srečno življenje je prišla sprememba po končani balkanski vojni. Tedaj je po vsej Sloveniji šel val simpatij do južnih bratov, ki so si v vročih bitkah priborili zmago nad Turčinom. Pri tem so med slovenskimi ljudmi padale razne izjave, ki so bile izraz ljubezni do srbskih, črnogorskih in bolgarskih bratov. Tiste dni so bili vrli šentiljski fantje in moške kakor običajno zbrani pred Slovenskim domom ter se razgovarjali o tem in onem. Tudi na balkansko vojno je nanesele pogovor in Marko je zinil nekaj o bratih Srbih. Čez par dni je že bil pozvan pred orožnike, prišel je zopet v mariborske zapore, češ da razširja med svojo okolico veleizdajniške misli in programe.

Ni bilo težko uganiti, kdo je bil v ozadju. Maščevanje premağanega tekmeča Hanzeka je bilo tudi sedaj vzrok zapora in preganjanja. Pavla je v tem času pokazala izredno hrabrost in samopremaganje. Nič ni jadikovala, nič tožila, ampak s pospešenimi močmi vodila gospodarstvo in gospodinjstvo. Po nekaj mesecih se je Marko zopet zdrav in svoboden vrnil k dragim svojcem.

»Hišo bomo nadzidali, Pavla. Kaj meniš? Pretesno je postalo. Otroci rastejo. Potrebe se bodo sčasoma povečale.«

Tako je menil Marko nekega večera, ko so bili že vsi legli k počitku, svoji ženki Pavli.

»Napravi kakor hočeš; ti si gospodar, ti veš, kaj je potrebno,« je odvrnila Pavla.

To je bilo junija meseca leta 1914. Naslednjega dne so v Sarajevu počili usodni strelji. V nekaj tednih je bila vsa Evropa v plamenih.

Prišla je mobilizacija in tudi slovenski možje in fantje so morali v vojake, da se vojskujejo za neko stvar, ki ni bila nikomur prav znana. Srca slovenskih mater je prebodla bridka sulica in se je naselila bolešt. Tudi Marko je moral zapustiti drage svoje in odriniti k svojemu 47. polku v Maribor. Teden dni so se tukaj vežbali, nato pa je

nenadoma prišlo sporočilo, da morajo na rusko fronto. Marko je takoj sporočil Pavli čas in dan odhoda, da je lahko od dragih vzel slovo. Na mariborskem glavnem kolodvoru so že bili na vojno odhajajoči pripravljeni na pot, ko se je v zadnjem hipu pojavila Pavla z otroci na kolodvoru. Marko, ki je ves čas nestrpno pričakoval svojo drago ženo, je skočil z vlaka in objel drage svoje po vrsti. V očeh vseh so se zasvetile solze, jok je prevzel Pavlo in otroke. Marko je jedva zadrževal zunanji izraz bolešt in turobnih čuvstev, ki so prešinjali njegovo srce. Nekaj trenutkov še, Marko je moral vstopiti, vlak se je jel pomikati, v slovo poslednji pozdrav.

Tiste dni je bilo pri Markovih hudo žalostno in zapuščeno. Ali se bo dobri oče in zvesti mož vrnil živ nazaj v svojo domovino?

(Dalje sledi.)

† Jožetu Šumenjaku.

Majhen griček, s katerega je lep razgled na vso Jarenino in še naprej prav do Tvoje doma in čebelnjakov, ta griček je Tvoj zadnji dom, dragi Jože. Danes že počivaš tam gori, ki si še nedavno hodil med nami. Vedno smo Te srečavali, Te poznali in ljubili, vsem si bil prijatelj.

Vsa Tvoja mladeniška doba je bila izpolnjena z delom za prosveto. Za vse idealno si se zanimal, vse si umeval. Deloval si pri Orlu, nato pri Prosvetnem društvu in nazadnje si bil tajnik Katoliške akci-

je. Mnogo si se trudil pri zidanju naše dvorane, saj je takrat ležala vsa skrb na Tvojih ramah. Zgodovina več kakor desetletnega društvenega delovanja je združena s Tvojo osebo. Bila so leta, ko si vodil sam društvo in budil fante iz brezdelne letargije. Morda Te včasih nismo prav umevali in premalo upoštevali, a Tvoje dobro srce nam je vse odpuščalo. Naložil si si kapital idealnega dela in vzornega življenja, dičila Te je globoka vera, ki si jo podedoval od dobrega očeta in blage matere in ki je lastna vsemu slovenskemu kmečkemu ljudstvu. Ta kapital Te je spremljal pred večnega Sodnika in Te bo otel pozabnosti . . .

In sedaj Te ni več . . .

Pred dobrim mesecem nas je zapustil Radejev Franci in sedaj še Ti, komaj 27 let star.

Težko nam je, ko legajo sejavci, polni življenske moči, idealov in načrtov v prerani grob. A tolaži nas zavest, da si dobro končal tek svojega življenja in da si sedaj tam, kamor tudi mi vsi usmerjamo korake.

Tam gori si zdaj Ti, dragi Jože. Prosi Boga za svoje prijatelje, ki se še pehamo v tem težkem in grotesknem življenju, se borimo za svoje in Tvoje ideale, da izberemo pravo pot in da bo naše delo uspešno. — S., Jarenina.

Narodna knjiga.

To ime nosi zadruga v Mariboru, ki zasleduje namen, zbuditi in poglobiti v širokih ljudskih plasteh smisel za dobro in lepo čtivo ter za pošteno narodno knjigo. Ta svoj namen dosega s prirejanjem knjižničarskih tečajev, otvarjanjem knjižničnih poslovalnic ter organiziranjem razstav dobrega tista vobče. Takšne razstave dobrega tiska so bile v Kamnici pri Mariboru, št. Petru pri Mariboru, dne 6. maja pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, 10. maja pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, dne 13. maja v Gornji Radgoni, dne 21. maja v Ljutomeru. Na splošno željo in radi poletnega časa so se nadaljnje takšne razstave preložile na jesenski čas, ko je na vidiku večja kampanja za našo knjigo in tisk. Saj je ravno v tem osnova in pogoj razmaha narodne in ljudske prosvete. Takšne razstave po malodane vseh župnijah ljubljanske škofije v zadnjih letih so povsod odlično uspele in tudi zgoraj navedene po nekaterih župnijah naše lavantinske škofije. Dobri tisk širiti in propagirati v časih težkih gospodarskih stisk in neprilike je še prav posebno težavna stvar. Zato pa je tem potrebnejša neumorna požrtvovalnost in nesebičnost, ki je neločljiva lastnost idealne mladine, ki naj se po svojih delovnih skupinah zbira in deluje predvsem v tiskovnih krožkih. Pri tem je treba ločiti dvoje: področje dobre knjige in področje dobrega časopisja.

Področje dobre knjige.

V prvi vrsti koraka tukaj naša staroslavna in za prosveto našega ljudstva toli zaslužna Mohorjeva družba, ki ima svoj sedež v Celju in ki ji je bil veliki služabnik božji Anton Martin Slomšek započetnik.

V stotisočih izvodov gredo vsako leto njene knjige. Potem sledi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, ki je pred leti pričela z izdajanjem lepih in okusnih knjig v znanih zbirkah: leposlovna knjižnica, ljudska, mladinska in znanstvena. Cirilova tiskarna v Mariboru je tudi posvetila svojo pažnjo ljudskemu čtivu in slovstvu z izdajanjem številnih zvezkov Cirilove knjižnice.

Področje dobrega časopisja.

Splošno znano reklo je: časopisje je velesila. Med vsemi narodi si je osvojilo pomemben položaj in razpredlo niti svoje organizacije v vse smeri. Tudi pri nas Slovencih je tisk močno usidran. Izredno veliko zaslug si je steklo za duhovni, нравni, kulturni in gospodarski napredek našega ljudstva katoliško časopisje. Glede katoliškega tiska bi ne mogli katoliški Slovenci trditi, da smo na prvem mestu, pa tudi na zadnjem nismo. Naloga tiskovnih krožkov delovnih skupin FKA je, da gredo v akcijo za prodor našega dobrega časopisja v vse sloje in stanove.

Pojdimo za zgledom

in pogledjmo, kaj je drugod ustvarila požrtvovalnost in gorečnost. Dobro vemo, v kako težavnih razmerah so živel katoličani v Š p a n i j i, zlasti po zlomu monarhije. Toda španski katoličani niso obupali. Z vsem zanosom so se lotili širjenja katoliškega časopisja, zlasti vodilnega španskega katoliškega dnevnika »El Debate«. Velika izdajateljica katoliškega časopisja »Editorial Catolic« je po izvršeni impozantni propagandi za »El Debate« morala kupiti štiri nove takozvane rotacijske stroje, ki lahko v eni uri vržejo na svetlo 290.000 izvodov tega dnevnika na osmih straneh. Imenovana založnica ima lastno palačo, ki je danes vredna okoli 50 milijonov dinarjev. Ali niso katoliški Španci s to uspešno propagando dokazali svoje zrelosti in življenske resnobe?

Drugi zgled nudijo katoliški Holandci. Številke povedo več kakor širokopotezna razpravljanja. Trije milijoni katoliških Nizozemcev vzdržujejo 34 dnevnikov, 31 večtednikov (večkrat na teden izhajajoči časopisi), 91 tednikov in 131 raznih drugih listov. Kako bi morale stati sorazmerno številke pri nas, ako bi bili na isti stopnji življenske sile in volje ter zavesti kakor so katoliški Holandci?

Pojdimo za zgledi navzlic teži časa. Saj se sposobnost v ovirah in zaprekah uveljavlja. Bodimo si na jasnem: brez prosvetnega blagostanja ni narodnega napredka in ni splošnega narodovega blagostanja. Zadruga »Narodna knjiga« ima v svojem programu med drugim tudi delo za razširjenje dobrega tiska vobče, dobre knjige pa še posebej. Lepo je že število poslovalnic, ki delujejo v duhu tega programa in ki so včlanjene v zadrugi Narodna knjiga. Naj bi njih delovanje bilo v prosep prave ljudske prosvete in narodne kulture. — L., Maribor.

Med brati.

V tistih dneh je bilo, ko se je Koroška, vsa ozelenela, zbudila čez noč. Tedaj je bilo, ko so se zagledale oči v rdečo zarjo na nebu in duša hrepenela po prazniku, po tistem, ki je ves mesec le ena Ma-

rijina pesem, en veliki praznik. O, lepo, res lepo je takrat bilo, ko se je po naših razvalinah nebeška Kraljica sprehajala; lepo, prav lepo se mi je zdelo, kot da roma človek po šmarničnem vrtu in vzbuja cvetove za šmarni, svoj in narave oltar!

Lepo je bilo. Čez poljano, preko gozdov na cesto, povsod se mi je zdelo, da sem doma. V cvetoči brež se mi je upiral pogled. Dalje! Zaraščena z zelenjem je bila pot, ki vodi na Žihpolje, tam ozka steza navzdol, ki pelje v Medgorje. Kam bi človek šel? Kje bi našel milo, tiho mladostno pesem?

Privedlo me je v temni gozd. Strah obide človeka, ko opazuje to gorsko tišino. Nenadoma mi je šinila misel, da, kot bi bil človek podoben ujetemu ptiču. Jeli mogoče? Vsi smo mu podobni, ki se zaletavamo kot nevedneži pod milim nebom.

Kakor bi se dvignila zavesa, videl sem planjavo, tisto sončno Podjunsko dolino. Kakor v cvetju, so se mi iz zelenja svetile vrsteče se vasi. V daljavi se je oglasil iz stolpa zvon, dramil je potnike, da se vsak odtrga od teča, kar je okoli njega in v njem in zaživi čisto drugo življenje. Iz daljave se je oziral in klanjal, kakor Noetov golobček iznad 500 m morske višine tinjski zvonik. Vso pozornost je vzbujal nase! Kakor vigradni cvet, je nad njim rudel oblaček, in kakor otroku v mladosti, je bil njegov smehljaj . . .

Dospel sem na cesto. Bratci in sestre so šli mimo v življenje.

Ob rdečem žarku sonca mi je prikoralala nasproti mlada deklica. Z drobnimi koraki se mi je bližala. Žalostna je bila. Imela je praprosto ruto in dolgo plavo obleko, kar dekle napravi pošteno in lepo!

Kot bi me povila gosta megla, trenutno otemnelo nebo, v hipni senci, kot v sanjah se mi je vrnil spomin na nekdanje življenje. Stresel me je veter in videl sem par korakov pred menoj dekcle. Znanka — pozdravila me je . . .

Obrnila se je proti meni. Prijateljsko sem se ji priklonil. Stisnila mi je roko in se nasmehnila, kakor v povojčku otrok.

»Bog te živi! Kam si namenjen? Več mesecev vas gorjancev ni več videti, in ti, ali si bil bolan?«

»Bolani! . . . Se ne spominjaš več, da smo se tam v Celovcu po domače pozdravljali?«

»Pozdravljali? Kdo pa?«

Molk — — —

»Ne bi mogla vedeti, če je bilo res, bolj so sanje! Mogoče bo le res, da — da —.«

Beseda ji je zaostala v grlu.

»Govori, da se bomo razumeli!« je dejala.

»Razumeli!« to je bila tako mehka beseda, kot bi jo pred sto leti govorila naša mamka.

Po bratsko smo se pozdravljali. Res! Več nas je bilo!

»Več vas je bilo?« je vzkliknila. »To je tisto, ker ste vsi enaki!«

Tako sva se ustavila ob lepi misli, za hip zaprla oči, ze ozrla na pot: trnja in rož, lepote in bolesti, smeha in solz . . . Na pot: vsega!

»Sosedova Tinka prihaja!« je nadaljevala.

Začudeno sem se obrnil in pogledal v daljavo.

»Tudi fantje so zraven!« je nadaljevala.

Vesela gneča se je bližala. Vriskali so in peli. Ne da bi se ozrli vstran. Vse je šlo mimo z zatemnelimi očmi. Škoda!

»Ljudje na cesti, doma in brez doma!« sva se pogovarjala dalje. V svetlobo, v boljšo deželo so splapolale najine misli . . .

Zapihal je rahel veter, kakor bi udarila roka v roko: Z Bogom!

Ona je vesela korakala proti svojemu domu. Jaz sem za trenutek obstal in pomislil na doživljaj. Zazdelo se mi je, kot bi dobil udarec po glavi. — J. Thaler iz Korotana.

Junakinja do konca.

Marijan in njegovi tovariši so delali za doktorat zadnje preizkušnje. Primarij jih je ob tej priliki pozval k obdukciji nekega ponesrečenca. Marijan je bil vidno razburjen in raztresen. Pred očmi so mu še vedno skakale okorne črke, ki jih je napisala Angeličina roka in ki jih je ravnokar prebral, da je dobila v mestu pri N. N. službo.

»Nič hudega, g. Smrekar,« ga je potolažil primarij, ki je opazil njegovo razburjenost, misleč, da je neugodno vplivalo na njegovo živčevje raztelesenje, ki se je ravnokar pričelo.

Nevoljno je zamahnil Marijan in se skušal vsaj na videz zbrati, kar se mu pa tokrat niti najmanj ni posrečilo.

»Gospod Smrekar,« ga je pozval primarij, ki je stal pri ponesrečenčevih nogah, »vi pa boste proučili možgansko votlino.«

Marijan se je hotel sedaj pokazati v resnici zbranega in je hitro priskočil k primariju, ki je imel slučajno oči uprte v mrtvečeve noge ter po kratkem premotritvanju odločno izjavil: »Gospod primarij, jaz na nogah ne vidim nobene otekline.«

Seveda je izjava mladega doktorja povzročila nepričakovan aplavz med kolegi in izpraševalno komisijo, da mu je postalo temno pred očmi in so ga morali spraviti v sobo, kjer je za uro legel in z vodo popil par praškov. V srcu pa je čutil prvič resničen srd nad Angelico, ki je povzročila, da je vpricho vseh tako nesrečno pogodil kozla.

Zvečer so prišli k njemu tovariši in ga s silo odvedli s seboj v neko že znano študentovsko gostilno, kjer so si drug drugemu napiivali na zdravje in srečno prestano izkušnjo. Prišla je vrsta tudi na Marijana, ki je molče sedel v kotu in si z roko podpiral glavo. »Nič ne maraj, Marijan, ko danes na mrtvečevih podplatih nisi našel

otekline,« ga je bodril prijatelj, ki mu ni bil všeč njegov kisel obraz. »Boš pa pri prihodnji izkušnji bolje gledal...«

Čutil je, da mu je kri zaplala v lica. Vedel je, da prijatelj ni slutil, kaj se godi z njim, zato se je kar na tihem odpravil, ne da bi se poslovil od vesele družbe.

»Angelica, nikdar in nikoli ti ne odpustim tega,« je vstal v njem žaljen ponos. »Vedi, da je v meni toliko moža, da kljubujem svojemu srcu, ko mi gre za čast...«

Sklenil je, da ji nič več ne piše. In v tem nerazpoloženju je zopet videl njen siromašni dom in ponos, ki ga je čutil v sebi, posebno še sedaj, ko se je tako nesrečno zaletel, mu ni dal, da se uklone srcu, ki ga je gnalo k Angelici, da bi se ji izpovedal in jo prosil odpuščanja... »Nikdar in nikoli! Saj ji ni treba vedeti, da med nama s trgovkino hčerjo ni nič resnega in da si v materialnem oziru tako pomagam, kakor si pač vem in morem,« je ključoval sam sebi, vzela klobuk in prvikrat sam prestopil prag gostilne in si naročil vina...

Angelica pa je delala od zore do mraka in čakala njegovega pisma...

»Za danes bo pa dovolj, Angelica,« jo je nekega večera vzdramila iz misli trgovkina hčerka, ki je postala v zadnjem času Angelici resnična prijateljica. »Ali bi ne hotela iti malo z menoj v mojo sobico,« jo je povabila Silva, ki je obhajala svoj god.

»Z veseljem,« se je odzvala Angelica in sledila od dela z razbolelimi očmi prijateljici po mehkih preprogah v krasno urejeno sobo.

»Angelica, kaj nisi pri nas srečna?« jo je vprašala Silva, ki jo je hotela imeti to noč veselo in jo je videla večkrat nekam zamišljeno in otožno.

»Pač, zelo srečna sem in se vam ne bom mogla dovolj hvaležna izkazati, da ste me sprejeli pod svojo streho in mi tako pomagali k moji sreči...«

»K sreči... H kakšni sreči, Angelica?« jo je od daleč zaslutila prijateljica in čakala odgovora.

Angelica pa je povesila svoje lepe oči in zdelo se je, da se je domislila nečesa bridkega...

»Torej se za svojo bodočnost toliko ubijaš in trudiš,« se je začudilo dekle, ki ni poznalo revščine in njenih bridkih trnov.

»Za bodočnost,« je pritrdila Angelica in v tem čutila, da je izgovorila nekaj skoraj nemogočega...

»Oh, Angelica, pusti nocoj otožne misli in bodi vesela, saj
on dom mi bo ustvaril,
srce ljubeče mi podaril,«

je udarila Silva s svojimi spretnimi prsti po klavirju, da je mahoma bila vsa soba polna mehkih zvokov.

»Glej, Angelica,« je odprla Silva težek žameten album in vzela iz njega v svilen papir zavito sliko moža, ki ga Angelica na prvi mah ni spoznala. »Nisem še ti zaupala, pa si moja najboljša prijateljica,« je rekla Silva in ji pri tem izročila sliko.

Angelici se je zavrtelo v glavi in vsa blede se je naslonila ob zid...

»Vidiš, ali ti nisem rekla, da se preveč ubijaš,« jo je svarila Silva in prihitela s kozarcem mrzle vode. »Sedaj pa pojdeš takoj v posteljo, da se pregreješ in spočiješ,« ji je svetovala Silva, ki je mislila, da je prijateljici postalo slabo od prenapornega dela. — L. Horvatičeva.

(Dalje sledi.)

Malo družboslovje.

Bistvo in razvoj družbe.

Družba je pravno in trajno združenje več oseb, ki ustvarjajo pod vodstvom oblasti (avtoritete) skupni smoter. Družba je: 1. Pravno združenje. Čebele in čreda na pr. niso pravno združenje, ker jih ne vodi duševna pamet, ampak instinkt. — 2. Trajno združenje, ne samo slučajno in trenutno kakor množice na semnju. — 3. Združenje za dosego skupnega smotra, ki je različen po različnih družbah (verske, pevske, sportne, gospodarske itd.). — 4. Združenje pod vodstvom oblasti (odbor, vladar). V rastlini usmerjajo nujni naravni zakoni celice v enotni organizem; v družbi, ki sestoji iz članov z različnimi ali celo nasprotnimi voljami, pa vrši to nalogo oblast, ki jo družba že po naravi ima (družina, oče), ali pa si jo izbere.

Kaj je gonilna sila družabnega razvoja?

Štiri šole ločimo: takozvano umsko (intelektualno), biološko (ki poudarja telesno zdravje), gospodarsko (ekonomsko, Marx) in občestveno (univerzalistično).

1. Umska šola misli, da so le ideje (veda) glavno gibalno družabnega razvoja. Kako sta na primer parni stroj in elektrika spremenila družabne razmere. Vse je potemtakem po tej teoriji odvisno od razumskega napredka.

2. Takozvani biološki šoli pa ni počelo razvoja um (ideja), ampak telesno zdravje in moč. Zdravi in krepki narodi vse druge nadvladujejo.

3. Ekonomska (gospodarska) šola pa misli, da je edino gibalno življenja boj za gospodarske vrednote, t. j. želodčno vprašanje.

4. Univerzalistična (občestvena) šola pa ne stoji na stališču, da je gibalno družabnega razvoja le ena vrednota (umska, telesno zdravstvena-biološka, gospodarska), temveč da je treba vse te vrednote upoštevati. Dejstvo je: družba živi, raste in umira, torej vplivajo na njo telesne (življenske, biološke) vrednote; družba potrebuje hrane, stanovanja in obleke, torej vplivajo na njo tudi gospodarske vrednote; na družbo vplivajo nadalje bistro mišljenje in iznajdbe, torej umske vrednote. Družbo pospešuje pravica, ruši pa krivica, torej vplivajo na njo tudi etični (nravni) zakoni.

Na družbo vplivajo torej najrazličnejši vplivi, ne samo ena vrednota. Posebna veda, t. j. družboslovje, raziskuje te vplive in tudi daje navodila, katerim vplivom naj se še posebej daje prednost, da se tako družba izboljša. Družboslovje je torej veda o družbi in o zakonih družabnega razvoja. — X., Maribor.

Matí ljuba, ni Te več!

Usoda, neznosni, a neizbežni so tvoji ukrepi. Dolgo si mi prizanašala, a ob grobu drage, nenadomestljive matere si mi pripravila najbridkejšo bol. Že nekaj časa sem slutil, da se bliža tvoj kruti udarec in že ta slutnja mi je iztisnila iz duše mnogo skritih, pekočih solza. Tvoj ukrep je do skrajnosti razžalil v meni ono čuvstvo, ki edinega lahko imenujem — ljubezen do matere.

Matí ljuba, ni Te več. V času cvetja in prebujenja, v času, v katerem si stavila tudi Ti vse svoje nade, da okrevaš in da še poskrbiš za nas Tvoje že odrastle, a materinega sveta vedno bolj želne otroke, je bila utršana nit Tvojega, za nas tako dragocenega življenja. Ugasnilo je oko, odsev Tvoje plemenite, ljubeče duše, oko, ki nam je že na obrazu bralo naše težnje in želje. Doživeti smo morali zadnji utrip Tvojega velikega, zlatega, nesebične večno mlade materinske ljubezni polnega srca in ga izročiti materi zemlji, da izvrši nad njim svoje poslednje. Utihnili in onemela so usta, iz katerih smo do Tvojega zadnjega vzdihaja prejemali tolažilno in bodrečo besedo. In ko si komaj še dahnila zadnje besede, je vela iz njih sama skrb in ljubezen do nas. Tvojo bolešno skrb sta nam pričali tudi dve veliki in svetli solzi, ki smo ju videli zdrseti po Tvojih od trpljenja izpitih in ovelih licih, na predvečer Tvoje smrti. Spomin na ti solzi, ki sta se po tolikih zadnji utržali iz Tvojih oči, nam tok časa ne more zamegliti nikdar.

Tvoje — kakor vseh res dobrih mater — življenje je bilo sama žrtev, žrtev vzvišenega poslanstva — materinstva. Toliko žrtev lahko prenese le globokoverna materinska duša.

Matí! S Tvojo izgubo je postal naš dom silno prazen. Izgubil je ono privlačno silo, ki jo je proizvajalo Tvoje ljubeče srce, ki je bilo žarišče tudi naše, skrite sicer, a neusahljive ljubezni. Saj se sedaj v svojih bridkosti lahko zatekamo k Tebi le do roba Tvoje sveže gomile. V tej zavesti so se nam ob zevajočem grobu tem bridkeje zarezale v dušo besede pesnikove: »Mnogo gre mater mimo mene, — a za me ni več nobene«. V vsej bridkosti nas tolaži vendar živo prepričanje, da bdi nad nami Tvoj duh, ker duh matere deluje in vpliva tudi preko groba ...

Matí! Naj Ti bo zemlja, ki si jo vse svoje življenje s toliko ljubeznijo rahljala in s svojo krvjo napajala, miren počitek, ki ga ne moti šum današnje razrvane dobe. Tvojo neizmerno ljubezen in skrb naj Ti poplača On, ki edini toliko zmore. Da pa bomo mi, Tvoji otroci, lahko upali na svidenje s Tabo, ga prosí, da ne zgrešimo skozi življenje vodeče poti, ki si jo nam s svojim življenjem začrtala Ti — naša mati. — Ciril, Slovenjgradec.

Kaj je osnova?

Evharistija! Naša duševna hrana je in središče vseh katoliških sil. Daje nam moči v vseh težavah.

Že v prvih časih preganjanja krščanstva so kristjani šli z veseljem v smrt. Nič se je niso bali. S korajžo so stopali v rimski amfiteater,

da so se tam srečali z zverinami. Kaj jim je dajalo moči in poguma? Evharistija. Ona jim je dajala moč in pa tudi veselje v tem boju.

Tudi v današnjih dneh vidimo, da se pravi kristjani, ki imajo Evharistijo v središču svojega življenja, ne ustrašijo nobenih težav, nobene groznje ali mrznje.

S pomočjo Evharistije se čuda ustvarjajo. Ko so Turki zavzeli Balkan, Madžarsko in pretili vsej krščanski Evropi, stoječ pred Dunajem, se jim postavi v bran Jan Sobieski, kralj Poljske, s svojo peščico vojske. Pravijo, da je Sobieski, predno se je podal v boj s Turki, stopil k svetemu zakramentu in zapovedal tudi svojim vojakom, da v kar največjem številu pristopijo k sv. obhajilu. Zmaga je bila sijajna. V čem pa pravzaprav obstoji zmaga? Zmagá ne prihaja samo iz telesnih moči, ker je Turkov bilo veliko več in so bili v premoči, temveč iz božje moči.

Vidimo dandanes gibanja, ki ne vzdržijo dolgo časa, ker nimajo nobene trdne podlage ter propadajo. Vidimo tudi druge, ki imajo za podlago vero, to je Evharistijo, in te živahno napredujejo. Poglejmo si Holandijo. Tam imajo tako moč katoliške organizacije, da brez njih ne morejo napraviti ničesar. Združimo se tudi mi, priključimo se pokretu FKA in naša fronta se ne bo porušila. — Štefan Jerebič, Lipa.

MLADINA v KATOLIŠKI AKCII

Na evharistični kongres!

Katoliška mladina se pripravlja, da se udeleži evharističnega kongresa v Mariboru, ki bo dne 7. in 8. septembra t. l. Spred slovesnosti so prinesli že drugi katoliški časopisi. Za katoliško mladino je važno vedeti, da bodo dne 7. septembra v posameznih mariborskih dvoranah stanovski govori za izobražence, može, fante in dekleta.

Za fante bodo omenjeni govori v Karlinovi dvorani v dijaškem semenišču, in sicer bodo govorili: dr. Josip Meško od 9. do 10. o Evharistiji; prof. dr. Ivan Dornik od 10. do 11. o temeljih katoliške fantovske izobrazbe; urednik dr. Fran Vatovec od 11. do 12. o fantu in socialnem delu. — Popoldne bo sestanek članov župnijskih in dekanijskih vodstev.

Za dekleta bodo predavanja v telovadnici šolskih sester. Od 9. do 10. predava dekan Fr. Gomilšek o Evharistiji; od 10. do 11. Slavica Horvatičeva o izobrazbi kmečkih mladenk; od 11. do 12. Olga Sadravec o kmetski dobroti na naši.

Navedena predavanja bodo programatičnega značaja za katoliško mladinsko

gibanje v naši škofiji ter se zato vabijo fantje in dekleta, da se evharističnan slovesnosti udeležijo v veličastnem številu. Delovne skupine FKA, ki imajo prapore, naj se kongresa udeležijo s praporil!

V Slovenjgradcu je bil dne 10. junija t. l. tečaj FKA, na katerem se je obravnavala snov za prosvetne tekme, ki bodo dne 8. julija. Govorila sta in tekmovalno snov tolmačila prof. dr. Jože Jeraj in urednik dr. Fran Vatovec. Navzočih je bilo 28 fantov, in sicer iz Sv. Miklavža, Smartna, Pameč, Št. Ilja, Razbora in iz Starega trga. Prosvetne tekme bodo 8. julija t. l. ter so se razdelila vprašanja z odgovori. Na sporedu je bil tudi razgovor o praporih, evharističnem kongresu in Našem Domu.

Konjice. Tukaj smo imeli dne 17. junija dekajnijski tečaj, ki se ga je udeležilo 45 fantov iz Konjic, Žič, Zreč, Keblja in Loč. Tekmovalno snov sta razlagala podpredsednik FKA urednik dr. Fran Vatovec in škofijski vodstveni tajnik Sekolec. Tečaj je otvoril in zaključil arhidijakon konjiški Franc Tovornik.

Fantje cezanjevske župnije! Delo, ki smo ga začeli na temelju Katoliške akcije s Kristusovimi načeli, moramo neustrašeno nadaljevati. Moramo biti ska-

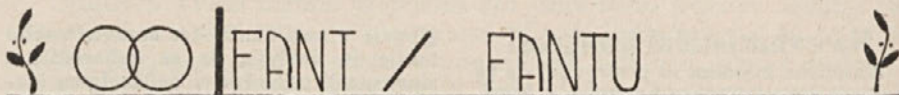
Cezanjevski župnik Mihael Ferik.

la tega katoliškega gibanja. Gledati moramo, da bomo vselej junaško nastopali proti sovražnim silam. To moramo storiti, fantje, potem bomo dobri akcionasi, zvesti delavci našega kato-

liškega časopisja, zlasti Našega Doma. Tudi tukaj smo že ustanovili delovno skupino FKA. Imeli smo že predavanje, na katerem smo slišali, kakšne dolžnosti ima fant v FKA. Zatorej fantje cezanjevske župnije, pokažimo fantom drugih župnij, da nočemo biti zadnji. Družimo se z gospodom župnikom in mu pomagajmo pri tem napornem delu, da bomo res kakor skala. S trdnim prepričanjem v božjo pomoč delajmo za Kristusa in njegovo Cerkev. Šele potem si lahko zagotovimo sijajne uspehe pri nadaljnjem delovanju. Fantje, s korajžo naprej po začrtani poti do cilja. Bog! — Prelog Ignacij iz Makotnjaka.

Prosvetne tekme se bile v Ptuj dne 10. junija. Tekem se je udeležilo enajst fantov iz Sv. Lovrenca v Slov. goricah in sedem fantov iz Vurberga. Šentlovrenški fantje so dosegli 37 točk, vurberški pa 36.

Iz vodstva. Obvezne dekanijske izlete preko poletnih mesecev je sklenilo vodstvo FKA v Mariboru. Izleti so lahko dopoldanski ali popoldanski in naj bodo združeni s skupno sv. mašo, oziroma skupnimi večericami. Za novocerkovsko dekanijo je izlet dne 8. julija k Sv. Jungerti.

Vzvišena tekma! V zadnji številki »Našega Doma« sem vam, fantje, raztolmačil in orisal pomen postavitve veličastnega spomenika na Donački gori. Za vse fante nastopa sedaj dolžnost vzvišene tekme! Veličastni križ na Donački gori bo spomenik Kristusu Kralju. Vsakemu izletniku bo dana možnost, da se vrh gore udeleži sv. maše. Ravno radi tega bo to tudi spomenik Kat. akcije. Fantje okoli »Našega Doma« pa sklenimo tekmovati, kdo bo več in bolj pripomogel k uresničenju tega načrta. Vsakdo naj sklene: tudi jaz hočem imeti svoj delež, svoj kamen v tem spomeniku. Upam, da se bo med nami vsemi vnela plemenita, zares vzvišena tekma, kdo bo največ pripomogel k postavitvi tega znamenitega spomenika. Bog! — Polde Vostner.

Na planincih lušno je... »No, kdaj pojedete spat na Pohorje,« me je pred kratkim pobaral Jože iz Kamnice. »Zakaj pa vprašaš,« sem se zanimal za nje-

govo radovednost. »Zato, ker bo takrat gotovo dež. Saj veš, kako nas je zalivalo pred leti.« Pa napoved zloželjnega Jožeta se ni uresničila. Dež se nas je ustrašil, so modrovali fantje, ko so se zbirali za odhod na Pohorje na mariborskem Glavnem trgu. Dogovorjeno je bilo, da se zberemo Mariborčani, Kamničani in Šentpeterčani, in skupno naskočimo pobočje Pohorja. Pa ni bilo ne Šentpeterčanov in ne Kamničanov. »O, ti zaspanci,« tako smo jih obsodili. Sami smo odrinili čez Radvanje. Precejšnja četica nas je bila. Polne nahrbtnike provianta in mnogo dobre volje smo vzeli s seboj. Vsega je nazadnje zmanjkalo. Samo dobra volja, ta je ostala stalna spremljevalka do zadnjega. Prav imenitno sta se postavila Urbanekova vrtnarja Gustek in Milan. Praznikov Ivan je prinesel še celo harmoniko, katero je prav krepko vlekel in z njo spremljal petje navdušenih mladih planincev. Čez sv. Bolfenka in mimo raz-

glednega stolpa je šla naša pot. Največjo strmino smo si izbrali. Zdaj pa zdaj je ta ali oni cepnil in poljubil mater zemljo. Pa ni bilo nič hudega. Okrog pol 9. ure smo bili že na razglednem stolpu. Tu je bil kratek odmor in južina. G. Marko pa nas je pri tem velevažnem delu fotografiral. — Krepko smo šli naprej. Vrisk in pesem in poskočna koračnica nam je spešila koračke. Prav gotovo so se vpričo dirindaja poskrile vse srne in zajčki. Tudi medved, če bi se nahajal še kateri na Pohorju, bi vpričo naših junakov jadrno odhacal v varno zavetje. Ob pol 10. uri smo prišli k cilju — k Sv. Arehu. Prvo, kar nas je presenetilo, je bilo to, da smo našli gori »zaspance« od Sv. Petra in iz Kamnice. Dobro, da nikdo ni slišal naše jutranje pohvale. Tudi fantje iz Črešnjevca so se že utaborili pred Ruško kočjo in se gregli na soncu. Pozdravili smo tudi lepo zastopstvo Jareninčanov. — Kar naenkrat pa se dvigne iznad skalovja — burja. S huronskim vpitjem nas je sprejel in nam mahal s srjaco v pozdrav Jožko iz Kamnice. Ob 4. uri jutraj so baje že Kamničani odkurili na Pohorje. Zakaj le neki? Po ovinkih sem pa vendarle pogruntal. Jože se uči sedaj vrtnarstva. Na Pohorju pa je na divjih šipkih poskušal, kako se pincirajo vrtnice. Imenitna praksa, kaj ne? Kmalu nas je zvon povabil v cerkev. G. Marko, skrbni duhovni vodja izleta, je izletnikom v pridigi postavil za zgled božjega mladeniča Kristusa ter nato daroval najsvetejšo daritev, med katero so lepo peli pevci iz Črešnjevca. Samo obsebi umevno, da so krepko pomagali tudi drugi. Po maši se je razvilo zunaj okrog cerkve in pred planinsko kočjo neprisiljeno veselje. Fantje so poskušali med seboj, kdo zna bolje zapeti. Precejšnje število dopisnic je romalo ta dan v nabiralnik. Pozdrave so dobili menda prav vsi, ki so se izletnikom priporočili. Najbolje jo je gotovo pogruntal naš Jože, burjasti. Najlepše pozdrave je poslal samemu sebi. Pred odhodom, bilo nas je že blizu 100, prišli so namreč tudi vrli fantje iz Sv. Jakoba in iz Sv. Jurija v Slov. gor., smo se še enkrat zbrali v cerkvi in imeli pete litanije presv. Srca Jezusovega. Mogočno je zadonela pred odhodom iz cerkve himna »Povsod Boga«. Odrinili smo in se poslovili. Šentjakobčani in fantje iz Št. Jurija so mahnilo proti Rušam, naša karavana pa proti Pohorskemu domu. Tik pred Arehom pa smo srečali Šentiljčane, ki so pod

vodstvom duhovnega voditelja g. kaplana Ravšla prišli za nami. Nazaj grede smo še obiskali Mariborsko kočjo in se končno utaborili pri Pohorskem domu, kjer smo počakali Šentiljčane. Skupno smo odrinili proti Mariboru. Prav začudeno so gledali ljubitelji radvanjskih vinočev, ko se je cela fantovska četa v lepem redu, židane volje, z muziko pomikala skozi Radvanje. Lepo je bilo na Pohorju. Utrdile so se vezi med našimi fanti; fantje iz 10 župnij so se spoznali med seboj in sklenili, da gredo krepko naprej po začrtanih potih. —ič.

Slovenski kmečki mladini. Ni ga človeka, ki bi se sramoval svojega stanu. Slov. kmečka mladina se svojega stanu sicer ne sramuje, toda premalo je nanj ponosna. Kmečki stan je v naši državi najštevilnejši, to mora vedeti kmečka javnost in se tega vedno in povsod zavediti. Čeprav se kmečkemu stanu v naši državi godi zelo slabo, tembolj pa potrebuje zavednega kmečkega naraščaja. Marsikateri kmečki fant, če vidi gosposko suknjo, se ustraši pred njo in si ne želi boljšega, kakor gosposki stan. Mladenič vedi: suknja ne naredi človeka srečnega. Mladenič, priznam ti, da se kmetu dandanes strašno slabo godi, toda ravno ti kmečki mladenič, si poklican, da v prihodnosti to popraviš. In, če bi kmetu ne šlo trdo za vsakdanji kruh, kdo bi ga ne zavidal? Kralj je v svoji družini, kralj na posestvu. Ničhe ni tako samostojen, kakor on! Najlepši stan je kmečki, če se kmetu ne godi slabo. Ti kmečka mladina si poklicana, da priboriš svojemu stanu zopet boljše čase. Kmet se mora začeti uspešno boriti za svoje stališče v človeški družbi. Zato mora kmet uporabljati vse iznajdbe novega časa, ki so njemu v korist, poznati mora vse novejšje pridobitve v vseh panogah kmetijskega gospodarstva, opazovati mora vse tokove v splošnem narodnem gospodarstvu in življenju. Kmečka mladina pozna sedanjí čas; zato pojde na delo, da izvrši visoko in važno nalogo! Delavska mladina ima svoja posebna društva. Mestna mladina ima svoje razveseljevalna, telovadna in druga društva, vsak mladenič smatra za svojo dolžnost biti njih ud. Tudi višješolska mladina ima svoja društva. Mar za kmečke fante niso potrebna društva? Kjer ni društva, tam ni navdušenja za visoke cilje, tam je spanje... Sadovi spanja pa so bridki. Ni Vam treba iskati izobraževalnih sredstev. Delovne skupine FKA so tukaj.

Priključite se! Na razpolago Vam je duhovna in svetna izobrazba. Kmečki fantje, zavedajte se, da je Vaša dolžnost priboriti trpečemu ljudstvu boljše čase. Zavedajte se te dolžnosti s polnim srcem. Delajmo, učimo se! Eno geslo imamo pred očmi: vse, kar bomo storili, naj bo Bogu čast, slovenskemu narodu v ponos, kmečkemu stanu pa v korist!

Ivan Krajnc, dijak, Maribor.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Predvsem je potrebna dandanes vsakemu človeku trezna sodba. Kar spozna za pravo, k temu naj zavzame simpatično stališče, kar se mu pa zdi napačno, o tem naj reče, da je napačno. Toda pri tem bi se morali odreči takozvani splošni priljubljenosti. In ker nimajo nikakih načel, zato se jim zdi tako nevtravno življenje najboljše. Dandanes mora imeti vsakdo neomajene nazore, svoje trdno prepričanje. Ako se strinja njegovo delovanje, javno in zasebno, s svetovnim naziranjem, šele tedaj ima človek svoja

trdna, dosledna načela. In takšen mož je cel mož! Dokazana je resnica, da se poprej orisana neodločnost ne more ohraniti dolgo. Jasno je, da je takšen človek le orodje drugim, da drugi storijo to, kar bi moral storiti on — seveda v svojo korist. Važna stvar je tukaj čtivo, predvsem časopisje. Fantje in moške Šentlovrenčani! tukaj nam je odprto široko neobdelano polje. Čaka nas, mladi rod, da preprečimo to, kar škoduje veri in cerkvi. V našem kraju se je močno razpasla verska mlačnost. Veliko, zelo veliko se trudijo duhovniki za duhovno prerojenje vernikov.

Fantje in tudi drugi: dajajmo dober vzgled in besedo na pravem mestu, posebno kar se tiče berila. Vsak katoličan naj se zaveda tega, kar sem nedavno čital v »Domoljubu«, — ne kupuj in ne čitaj nikdar takšnih časopisov in knjig, ki bi jih ne mogel na smrtni postelji z mirno dušo držati v roki skupaj z mrtvaško svečo. — F. L.

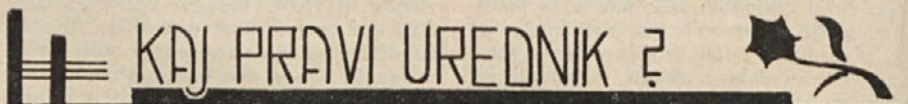

DEKLE DEKLETU

† Reziki Crnko.

V najlepši dobi svojega življenja je usahnila na posledicah usodopolne bolezni. Številne prijateljice in tovarišice so jo spremljale na njeni poslednji poti ter ji s šopki in venci krasile njen sveži grob. Predsednica dekliske zveze je bila, dolgoletna cerkvena pevka, spretna govornica. Med prijateljicami in tovarišicami je uživala spoštovanje in ugled radi svojega prikupnega značaja. Kratko odmerjena je bila, Rezika, dolgost tvojega življenja. Komaj dvaintrideseto leto Ti je šlo k zatonu in tretjega junija smo te spremile na zadnji poti. V svetlem spominu bo med šentjurskimi dekleti ostal njen lik.

Veronika Fanedl, Sv. Jurij v Slov. goricah.

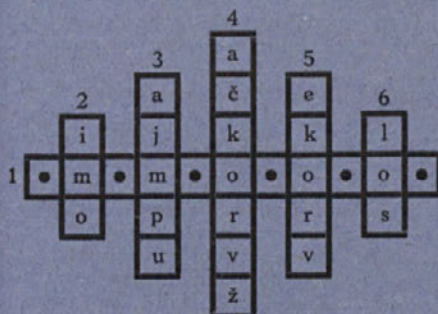
KAJ PRAVI UREDNIK ?

Vse sotrudnike in dopisnike prosim, da pošiljajo svoje prispevke čimpreje po vsakokratnem izidu Našega Doma na urednikov naslov. Je to v interesu sigurne objave. — Tudi prejemam še vedno kakšen s svinčnikom napisan sestavek. Dopisi naj bodo s črnilom pisani, ker nastanejo sicer pri stavljenju težave.

Čaroben lik.

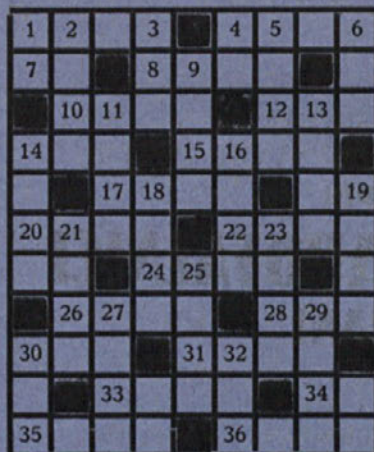
(France iz Središča; 20 točk.)

2 = pijača; 3 = žito; 4 = moško ime; 5 = rokodelec; 6 = del voza. Mesto pik vstavi tri samoglasnike in tri soglasnike. Kaj dobiš?

Križaljka.

(E. Kramaršič; 20 točk.)

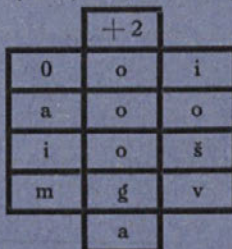
Vodoravno: 1. Otok v Jadranskem morju; 4. gorovej v Jugoslaviji; 7. osebni zaimek; 8. cerkveni dostojanstvenik; 10. del telesa; 12. kratica; 14. mejna črta; 15. golazen (množ.); 17. svetopisemska oseba; 20. znamka (kvalitetna); 22. raj; 24. carinski izraz; 26. rastlina; 28. riba; 30. reka v Savski banovini; 31. gora v Dravski banovini; 33. pristanišče; 34. ploskovna mera; 35. najmanjši del; 36. pritok Save v Dravski banovini.

Navpično: 2. alkoholna pijača; 3. del goveje glave; 5. skrajna zemlje-

pisna točka; 6. posoda; 9. pritok Savi; nje; 11. mrčes; 13. žival; 14. mesto (važno železniško križišče v Jugoslaviji); 16. sklepna beseda v očenašu; 18. potomec; 19. mesto v Dalmaciji; 21. svetopisemska oseba; 23. nedoločnik od »dam«; 25. celina, obdana z vodo; 27. maščoba; 29. rokodelec; 30. časovno kazalo; 32. glas.

Naloga.

(Franjo Č.; 15 točk.)

Uganke.

(X.; 15 točk.)

1. Kdo je dober, če je hud?
2. Ni človek, a v človeški obleki hodi?
3. Zakaj ni Bog dal, da bi ženskam brada rasla?

Besedna uganika.

(? 10 točk.)

Svatje smo veseli, nevesto imamo v sredi...

Tički že gnezdiyo, se maj vesel budi...
Od Celja do Žalca je ravno polje...
Od Kapele tja do vasi...

(I = 3; II = 1; III = 1; IV = 2;)

Kdo je sestavil to uganiko?

Besedna uganika.

P. O. Vojnik; 10 točk.

Poznam moža, za nas se trudi,
da bi ustregel vsem prav vsem,
duševno hrano skupaj zbira,
vendar pa mnog ga kritizira,
ustreči prav ni moči vsem.
Če eno črko spremeniš,
pa drugega moža dobiš,
ki dan na dan za mizo seda,
v papirje čudne piše, gleda,
in največ v mestu je doma.

Rešitev uganik je poslati do 25. t. m. Dva, ki bosta izžrebana, bosta nagrada.

Rešitev ugank v junijski številki
»Našega Doma«.

1. Črkovnica: č, sin, Anton, Salamon, misijonar, Bolgarija, Varšava, sodar, top, m. Citaj Naš Dom!

2. Vremenski prerok: Ako se kukavica dolgo po kresu oglaš, draginja prinaša!

3. Srce: Srce trepeče od hrepeneja, v šumni vrtnec sili življenja. S. Jenko.

4. Enačba: Krpa hišo drži.

5. Črkovnica: Kar kdo seje, to potem žanje.

6. Skrita zapoved: Značajan sam, še v ljudstvu značaj oživljaj, goji in krepčaj. Na to mi prvo skrb obračaj, to naša naloga je zdaj.

Vse uganke prav rešene dajo 95 točk.

Prav so rešili: Jug Franjo (75 točk); Joško Novak (75 točk); Tili Kraševac (20 točk); Majda Otavnik (20 točk); Ela Cencelj (75 točk); Angela Pečnik (50 točk); Ugankarski klub Sv. Anton (75 točk); France Kosar (75 točk); »Veseli tički« iz Kapele (50

točk); Joško Makoter (50 točk); Franjo Lužnik (20 točk).

Izžrebana sta bila: France Kosar, dijak, Radenci, p. Ivanjci in Jug Franjo, Studenci pri Mariboru.

Mojim ugankarjem: Joško iz Kapele: Veš, zadnjič sem imel smolo! Bil sem v Radencih, kjer si bil baje tudi Ti. Pa sem se nazaj grede ustavil v gostilni tebi enakega imena, misleč, češ, sedaj pa bom ujagal »vselega tička«. Pa ga nisem. Zvedel sem, da tiček gnezdi na drugem koncu fare. Pa nič ne de, če se nisva znašla tokrat, hova pa trčila skupaj ob kaki drugi priliki. — Tilčka in Majda: Tako je prav. Me zelo veseli vajina obljuba. Če bosta vztrajni, se bo vajine vztrajnosti naveličal tudi g. Žreb. Smeta trdno pričakovati, da Vama nekega dne pade nagrada v naročje. — Ugankarji! Halo! Za avgust vas čaka veselo presenečenje. Naš vrli ugankarski sotrudnik E. Kramaršič bo razpisal izredno nagrado za rešitev križaljke, ki bode objavljena v tej številki. — Ugankarske pozdravel!

VSAK

SLOVENSKI GOSPODAR
ZAVARUJE SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE
EDINO LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI **V LJUBLJANI**

ZAVARUJE: POŽAR - VLOM - NEZGODE
KASKO - JAMSTVO - STEKLO
ZVONOVE - ŽIVLJENJE
KARITAS

Podruž. Celje: Palača Ljudske posojil.

Glav. zastopstvo: Maribor, Loška ul. 10

Krajevni zastopniki v vsaki fari

Izdaja Konzorcij Našega doma. — Urejuje in predstavlja lastnika dr. Fr. Vatovec. — Tiska Tiskarna sv. Cirila, predstavnik Albin Hrovatin. — Vsi v Mariboru.